

Monitoring Diergezondheid

Werkgroep Leverbotprognose

23 november 2015

Definitieve leverbotprognose voor najaar en winter 2015 - 2016

Kans op een late leverbotbesmetting

De droogte in de zomer heeft ervoor gezorgd dat in de strook van midden Utrecht naar Noordoost-Groningen vanaf eind september en in West-Nederland pas vanaf half oktober besmettelijke cysten van de leverbot op het gras zijn afgezet. Door de hoge temperaturen tot diep in november kan deze ontwikkeling tot laat in het jaar doorgaan en leiden tot een matige infectie in deze gebieden.

Ondanks de vele leverbotslakken in het voorjaar is door de droogte in mei, juni en juli het aantal slakken in augustus gedaald tot een zeer laag niveau. Vooral in Zuid- en West-Nederland was het zeer droog gedurende de zomer. Na augustus is de neerslag toegenomen en de verdamping afgenomen. In de strook van midden Utrecht naar Noordoost-Groningen zijn vanaf half september de besmettelijke cysten op het gras afgezet. In West-Nederland is pas in oktober een toename van het aantal slakken waargenomen, het percentage besmette slakken duidelijk gestegen en zijn vanaf half oktober besmettelijke cysten op het gras afgezet. Door de tot nu toe hoge temperaturen in november kunnen besmettelijke cysten tot laat in het jaar op het gras worden afgezet. Rundveehouders die hun dieren laat hebben opgesteld, maar vooral schapenhouders moeten rekening houden met een late maar matige leverbotbesmetting. Op bedrijven met verhoogde waterstand en waar tijdens de droogte water is ingelaten is een ernstige leverbotbesmetting mogelijk.

Behandeling schapen en rundvee

De Werkgroep Leverbotprognose adviseert om op bedrijven waar vorig jaar een leverbotbesmetting heeft plaatsgevonden te controleren of de schapen een infectie hebben opgelopen. Dit is mogelijk door middel van bloedonderzoek van minimaal vijf lammeren ouder dan 5 maanden en na begin januari ook via mestonderzoek. Op de bedrijven met verhoogde waterstand en waterinlaat kan een behandeling voor schapen noodzakelijk zijn. Overleg met uw dierenarts over de te volgen strategie van behandelen. De werkgroep adviseert om rundvee alleen te behandelen als een diagnose is gesteld. Om een leverbotbesmetting te voorkomen is het verstandig om schapen in de winter te weiden op hooggelegen en goed ontwaterde percelen.

Voorkom resistentie

Om resistentie van de leverbot voor triclabendazol te voorkomen is het bij het behandelen van zowel schapen als rundvee van groot belang om het juiste gewicht van het dier te schatten of te meten, zodat de juiste dosis van het geneesmiddel wordt toegediend. Controle op leverbotresistentie is mogelijk door vanaf begin januari minimaal drie weken na behandelen mestonderzoek te doen. In geval van triclabendazol-resistentie is behandeling met andere leverbotmiddelen nodig. Overleg met uw dierenarts over de toepassing.

Werkgroep Leverbotprognose

* Meer Informatie: L. Moll Tel. 06-53939625 E-mail: l.moll@gddiergezondheid.nl

De leverbotziekte, die voornamelijk voorkomt bij runderen, schapen en geiten, wordt veroorzaakt door een platworm die zich in de lever bevindt. In de levenscyclus van de leverbot fungeert de slak Galba truncatula, die voornamelijk leeft in het greppelmilieu, als tussengastheer. Leverboteiëren komen met de mest op het land. Het larfje dat uit het leverbotei komt besmet de leverbotslak die na een ontwikkeling van twee tot drie maanden staartlarven loslaat die zich op het gewas vastzetten als besmettelijke cysten. Bij ernstige leverbotinfecties kan dat bij schapen en geiten de dood tot gevolg hebben, bij runderen leidt dit tot een verminderde melkgift en een slechtere groei. De taak van de Werkgroep Leverbotprognose is het voorspellen van de kans op leverbotinfecties. De werkgroep bestaat uit experts van de faculteit Diergeneeskunde van Universiteit Utrecht en GD. De werkgroep beoogt preventieve maatregelen en wil door het bevorderen van een strategische behandeling het geneesmiddelengebruik terugdringen. Het opstellen van de leverbotprognose is mogelijk gemaakt door financiering vanuit ZuivelNL.

Universiteit Utrecht